

Familjehemsplacerade barn

2008

Sociala frågor
Joonas Terje

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Titel: Familjehemsplacerade barn 2008

Utgiven av: Länsstyrelsen i Skåne Län

Författare: Joonas Terje, Länsstyrelsen i Skåne län

Beställningsadress: Länsstyrelsen i Skåne Län
Samhällsbyggnadsavdelningen
205 15 MALMÖ
Tfn: 040-25 20 00
skane@lansstyrelsen.se

Copyright: Länsstyrelsen i Skåne län

Upplaga: Endast digitalt

ISBN: 978-91-86079-70-3

Länsstyrelserapport: 2009:27

Utgivning: Länsstyrelsen i Skåne län

Omslag: Fotograf: Lynne Lancaster

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Inledning.....	5
Syfte.....	5
Metod	5
Resultatredovisning	6
Familjehemsplacerade barn och unga i Skåne län 2008	6
Antal familjehemsplacerade barn och unga i Skåne län 1999-2008	7
Antal placeringar i olika former av familjehem 2008	8
Antal ny- och omplaceringar	9
Tabell 1	10
Tabell 2	11
Tabell 3	12
Tabell 4	13
Tabell 5	13

Sammanfattning

I denna rapport presenteras en sammanställning av 2008 års familjehemsstatistik för Skåne län. Det redovisas för i vilken utsträckning kommunerna i Skåne län placerat barn i släktingshem, nätverkshem och i för barnet okända hem.

Rapporten bygger på kommunernas förteckningar över de barn som enligt socialnämndens beslut om vård vistas i familjehem eller efter nämndens medgivande i något annat enskilt hem. En förteckning som varje kommun är skyldig att föra och som varje år senast den 31 januari skall lämnas in till Länsstyrelsen.

År 2008 var 1825 barn placerade i familjehem av kommunerna i Skåne län. Av dessa var 914 flickor och 911 pojkar. Fördelningen mellan könen är således mycket jämn. 762 barn var placerade inom den egna kommunen medan 1063 placerades i annan kommun i eller utanför länet.

Det totala antalet familjehemsplaceringar under 2008 uppgick till 2108 (inklusive omplaceringar, men exklusive medgivanden samt placering av utländskt barn före adoption¹). Av dessa utgjorde 455 placering i släkting- eller annat nätverkshem, alltså 22 % av det totala antalet placeringar. Sedan år 1999 har denna andel sjunkit efter att som högst varit 38 %.

Att andelen släkting- och nätverksplaceringar minskat sedan 1999 syns tydligast på nya placeringar och omplaceringar där andelen fortsatt minska. Antalet ny- och omplaceringar har ökat något genom åren, även mellan 2007 och 2008. År 2008 var de 904 jämfört med 895 år 2007 och 506 år 1999. 1999 var andelen ny- och omplaceringar till släktinghem och andra nätverkshem 50 %. Motsvarande andel för år 2008 var 15 %. År 2007 var den 19 %. Även andelen renodlade släktinghemsplaceringar har sjunkit efter att ha varit relativt stabil genom åren. Genom åren har andelen varit runt 20 % av det totala antalet placeringar, men för 2008 har den sjunkit till 18 %. För ny- och omplaceringar har andelen sjunkit till 12 % jämfört med 16 % förra året.

I vilken utsträckning lagens intentioner följs, att det vid placering av barn i första hand skall övervägas om barnet kan tas emot av någon släkting eller annan närstående, ger inte rapporten svar på, men samtal med socialtjänstens personal i samband med Länsstyrelsens tillsyn av familjehemsvården under 2008 och 2009 antyder att så görs, men att man fokuserar på barnets bästa. Statistiken visar att nätverksplaceringar minskat i andel sedan lagändringen 1999/2000. Det senaste året även för släktinghemsplaceringar.

¹ Medgivanden (det som i blanketten kallas privatplacering) är 17 och adoptionerna 25, så med dessa medräknade är antalet placeringar 2150

Inledning

Länsstyrelsen har sedan 1998 gjort årliga sammanställningar av familjehemsstatistiken. Till grund för sammanställningen ligger uppgifter från länets kommuner över barn som har varit föremål för placering i familjehem eller annat enskilt hem.

Socialtjänsten ansvarar för att de barn som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende.

Av bestämmelserna i Socialtjänstlagen framgår sedan 1999 att nämnden i varje enskilt fall ska pröva möjligheten att placera barnet i sitt naturliga nätverk. Vilka krav som ligger i nämndens skyldighet att överväga anhörigplacering anges inte närmare i lagtexten eller i förarbetena. Nämndens bedömning måste grunda sig på vad som är bäst för barnet. När barnet är placerat i ett nätverkshem har socialnämnden samma uppföljningsansvar som vid andra placeringar. Barn, biologiska föräldrar och familjehemsföräldrar ska ha det stöd och den hjälp som lagstiftningen föreskriver.

Sammanställningen i denna statistiska rapport skiljer ej mellan de olika slags beslut som lett till placeringar (enligt SoL eller LVU). Däremot har medgivanden (det som i blanketten kallas privatplacering) och placering av utländskt barn för adoption inte medräknats då detta inte gjorts tidigare och för att jämförelser med tidigare år ska bli rättvisande. Sammanställningen visar förändringar i stort i länet under åren 1999-2008.

Syfte

Rapportens syfte är att ge en översiktlig bild av statistik för antalet familjehemsplacerade barn i länet. Ett annat syfte är att särskilt redovisa i vilken utsträckning kommunerna i Skåne län familjehemsplacerat barn och unga i släktinghem eller andra nätverkshem under år 2008 samt att vid jämförelse med sammanställt material från och med år 1999 uppmärksamma förändringar.

Metod

Kommunerna ska enligt bestämmelserna i 7 kap. 1 § Socialtjänstförordningen (SoF) föra en förteckning över vilka barn som enligt socialnämndens beslut om vård vistas i familjehem eller efter nämndens medgivande i något annat enskilt hem. Kopia av förteckningen ska varje år senast den 31 januari skickas in till Länsstyrelsen i länet. En blankett har tagits fram av Socialstyrelsen och enligt föreskrifterna i SOSFS 2003:15 ska denna blankett användas. Eftersom blanketten inte går att fylla i digitalt måste en manuell sammanställning göras utifrån listor som skickas med post.

Med barn och unga menas barn upp till 18 års ålder, men här redovisas också unga t.o.m. 20 års ålder. Detta då även dessa kan komma att placeras utan medgivande enligt LVU och i praktiken omfattas av samma situation som före 18 års ålder. Därför har även placeringar för unga mellan 18 och 20 år (fram till 21-årsdagen) som redovisats av kommunerna medräknats (32 st). För några barn har åldern inte redovisats.

Resultatredovisning

I tabell 1 redovisas *antal placerade barn*, uppdelat per kön, som placerats inom egna kommunen och i annan kommun. I tabell 2-5 redovisas *antalet placeringar* som gjorts samt olika jämförelser kring dessa. Även omplaceringar har räknats, varför det totala antalet placeringar är större än antalet barn som har placerats. Det redovisade materialet bygger helt på uppgifterna i de förteckningar som kommunerna gett in till Länsstyrelsen. Förteckningen är kompletterad med koder som anges nedan:

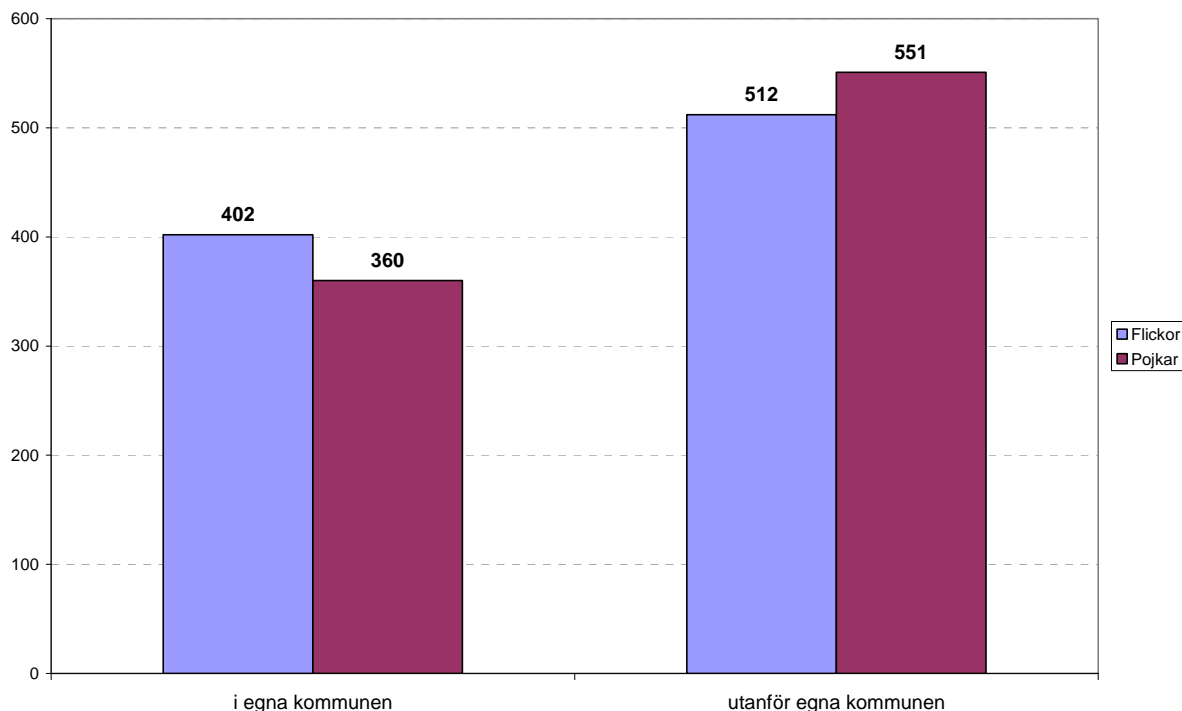
- A. Anhörig, t ex syskon, mor-, farföräldrar, faster, farbror, moster, morbror, kusin (i rapporten benämnt släktinghem)
- B. Annan närstående, t ex styvföräldrar, lärare (i rapporten benämnt övrigt nätverkshem)
- C. I familjehem som inte avses i A eller B (i rapporten benämnt för barnet okända personer)

Förteckningen innehåller även koderna D (privatplacering, dvs en placering inte på uppdrag av socialnämnden) och E (placering av utländska barn före adoption).

Familjehemsplacerade barn och unga i Skåne län 2008

Av tabell 1 framgår att sammanlagt 1825 barn och unga var placerade i familjehem under 2008, 914 flickor och 911 pojkar. Det finns således ingen större skillnad vad gäller kön i antalet placeringar. Det framgår även av diagram 1 (och tabell 1) antalet flickor respektive pojkar som placerats inom och utom kommunen. En marginell könsmässig skillnad är att pojkarna i något högre grad än flickor placerats utanför hemkommunen, 60 % jämfört med 56 %. Av grundmaterialet framgår att sammanlagt 145 av de 1063 barn och unga som placerats utanför den egna kommunen även var placerade utanför länet.

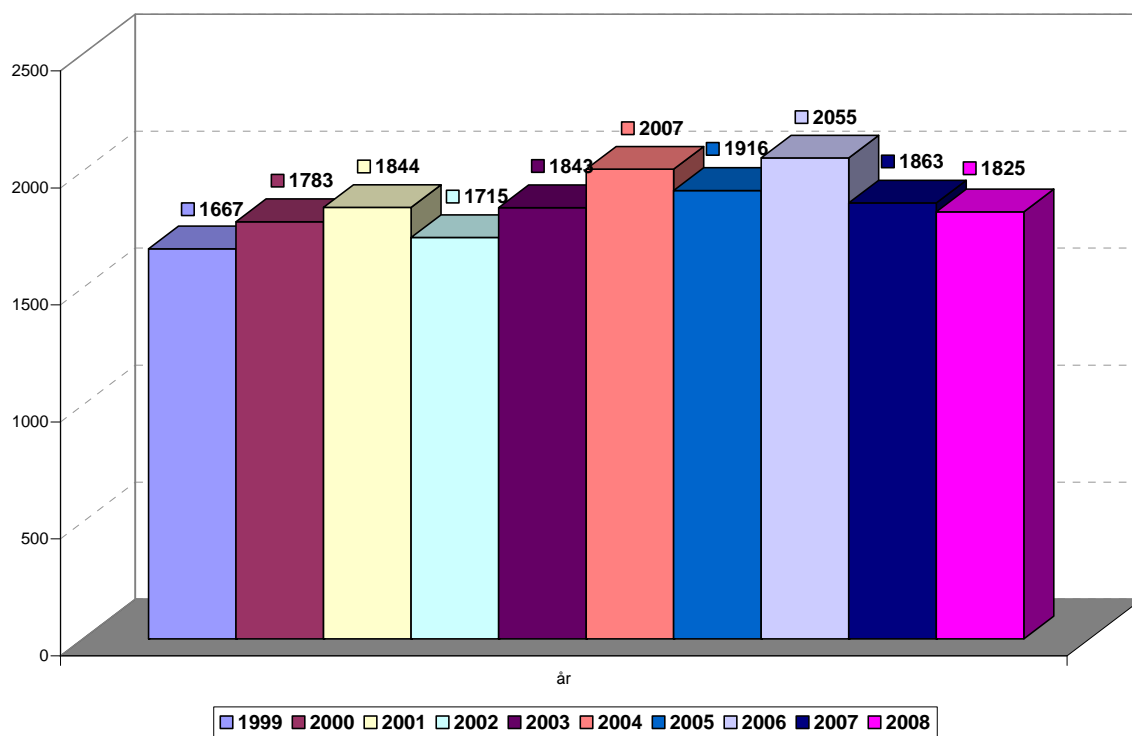
Diagram 1: Antalet placerade flickor och pojkar 2008

Antal familjehemsplacerade barn och unga i Skåne län 1999 – 2008

I nedanstående diagram ges en överblick över hur många barn som varit placerade av de skånska socialnämnderna varje år sedan 1999.

Diagram 2: Familjehemsplacerade barn 1999-2008

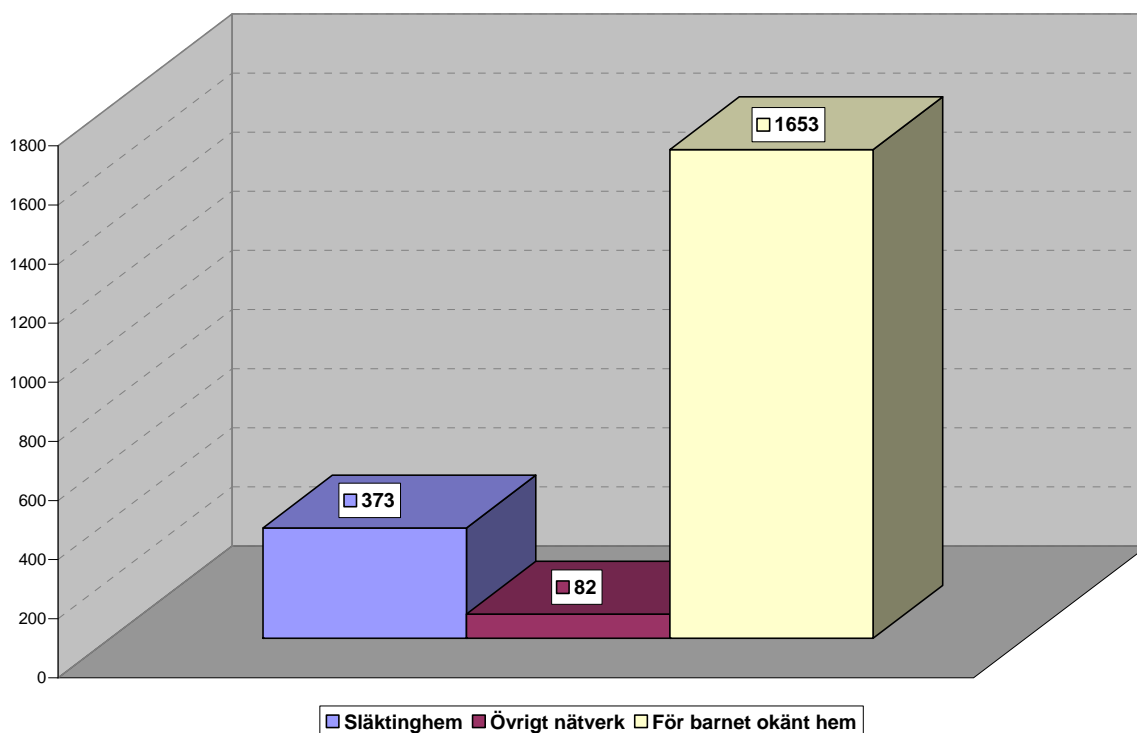

Antal placeringar i olika former av familjehem 2008

I diagram 3 och tabell 2 framgår hur många placeringar som gjorts i släktinghem, övrigt nätverkshem respektive i för barnet okänt hem. Vid sammanställning av dessa uppgifter räknas även omplaceringar som gjorts under året. Det totala antalet placeringar (2150), är därför fler än antalet placerade barn (1825) eftersom samma barn kan ha placerats flera gånger. Sammanställningen visar att av 2108 placeringar (med privat- och adoptionsplaceringar borträknade) skedde 373 i släktingshem, 82 i övrigt nätverkshem och 1653 i familjehem som var okänt för barnet.

Sammanlagt 22 % av placeringarna skedde i släkting- eller annat nätverkshem. År 2007 var motsvarande siffra 24 % (tabell 4). Andelen renodlade släktinghem var 18 %, en siffra som fluktuerat något från år till år, men som ändå varit relativt stabil, men för 2008 har den sjunkit.

Diagram 3: Antal placeringar i olika former av hem 2008

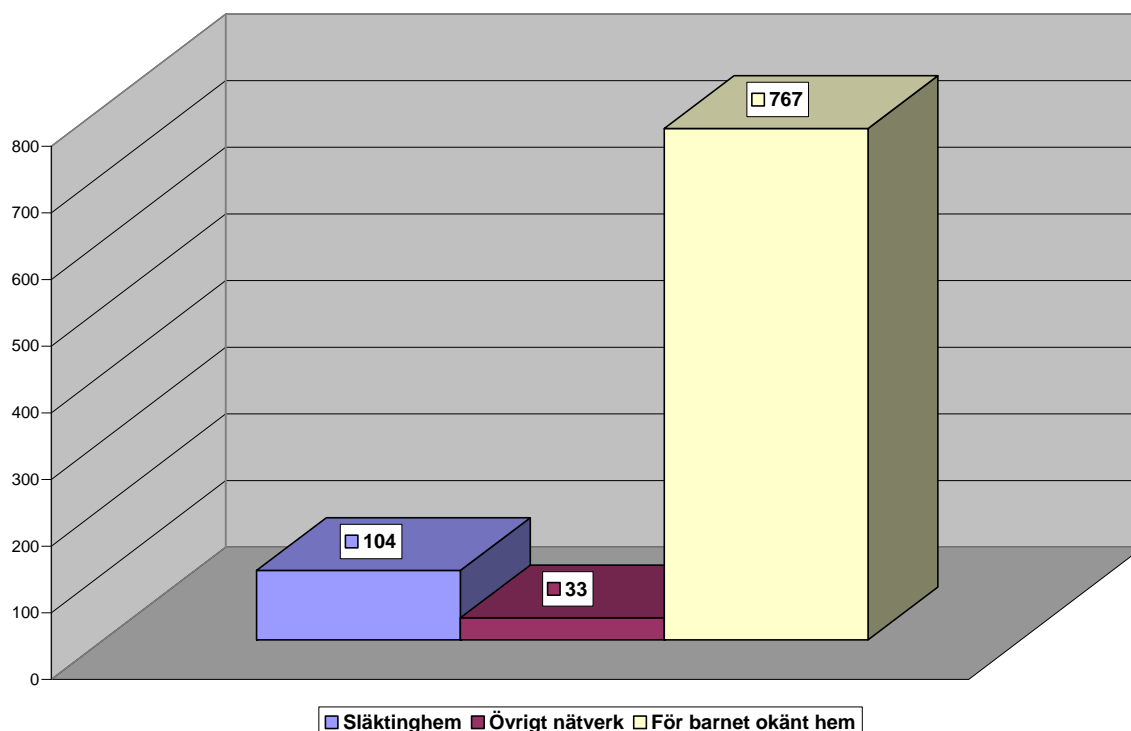

Antal ny- och omplaceringar 2008

Antalet placeringar som innebar antingen att ny placering påbörjades eller att barnet omplacerades till annat familjehem var 904 år 2008 (med privat- och adoptionsplaceringar borträknade; diagram 4; tabell 3). Trenden av en ökning av antalet ny- och omplaceringar (se tabell 5) fortsätter. Av dessa placeringar gjordes 104 i släktinghem, 33 i annat nätverkshem och 767 i för barnet okänt hem.

Andelen placeringar i släkting- och annat nätverkshem av totala antalet nytillkomna placeringar och omplaceringar är 15 % (tabell 5). Det är fyra procentenheter lägre än år 2007 (19 %), fem procentenheter lägre än 2006 (20 %) och 35 procentenheter lägre än för år 1999 (50 %). Även andelen placeringar i släktinghem har minskat det senaste året. Fyra procentenhets nedgång 2008 (12 %) jämfört med 2007 (16 %). I samband med Länsstyrelsens tillsyn av familjehemsvården under 2008 och hittills under 2009 har frågan, om det vid placering av barn i första hand övervägs om barnet kan tas emot av någon släkting eller annan närstående, ställts till chefer och handläggare i de granskade kommunerna. Dessa hävdar att det görs, men att det ofta inte är lämpligt utifrån barnets bästa. Statistiken visar att sådana placeringar minskat i andel sedan lagändringen 1999/2000. Det senaste året har andelen även minskat för släktinghemsplaceringar.

Diagram 4: Antal ny- och omplaceringar 2008

Tabell 1. Antal familjehemsplacerade barn från Skåne län år 2008

Kommun/Stadsdel	i egna kommunen		utanför egna kommunen		Totalt
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	
Bjuv	3	3	14	12	32
Bromölla	3	8	6	9	26
Burlöv	4	0	13	14	31
Båstad	1		4	1	6
Eslöv	10	22	12	12	56
Helsingborg	35	28	49	43	155
Hässleholm	29	26	13	17	85
Höganäs	3	4	7	7	21
Hörby	11	5	14	12	42
Hör	3	0	7	12	22
Klippan	7	4	9	13	33
Kristianstad	64	46	34	43	187
Kävlinge	5	16	11	16	48
Landskrona	12	15	36	52	115
Lomma	2	1	4	0	7
Lund	13	9	28	30	80
Malmö C	26	15	6	14	61
Malmö Fosie	18	17	40	38	113
Malmö Husie	0	6	3	6	15
Malmö Hyllie	11	6	11	15	43
Malmö Kirseberg	5	4	17	9	35
Malmö Limhamn- Bunkeflo	4	4	8	13	29
Malmö Oxie	4	3	2	5	14
Malmö Rosengård	27	35	13	10	85
Malmö Södra Innerstaden	8	4	12	14	38
Malmö Västra Innerstaden	3	1	7	4	15
Osby	7	11	3	7	28
Perstorp	4	1	7	7	19
Simrishamn	3	3	7	6	19
Sjöbo	3	0	5	3	11
Skurup	5	4	8	2	19
Staffanstorp	3	5	9	9	26
Svalöv	2	4	6	17	29
Svedala	2	3	11	7	23
Tomelilla	15	8	11	16	50
Trelleborg	14	18	15	16	63
Vellinge	5	3	6	5	19
Ystad	7	6	5	5	23
Åstorp	7	3	14	11	35
Ängelholm	10	6	15	9	40
Örkelljunga	3	2	5	6	16
Östra Göinge	1	1	5	4	11
totalt	402	360	512	551	1825

Tabell 2. Antal placeringar i familjehem under år 2008 med uppdelning i olika former av hem

Kommun/ Stadsdel	Släkting- hem	Övrigt nätverk	För barnet okänt hem	Privat placering	Utländskt barn före adoption	Totalt
Bjuv	3		31			34
Bromölla	9		17	2	2	30
Burlöv	4		27			31
Båstad	1		6			7
Eslöv	15	7	53			75
Helsingborg	47	10	126		4	187
Hässleholm	8	6	99		2	115
Höganäs	7		16			23
Hörby	5	3	38	1		47
Höör	4		19	1		24
Klippan	2		29	3		34
Kristianstad	24	7	192	3	2	228
Kävlinge	12	1	35	1	4	53
Landskrona	11	6	160			177
Lomma	2		6			8
Lund	10	1	70		6	87
Malmö C	8	1	52	1		62
Malmö Fosie	14	6	109			129
Malmö Husie	3		12			15
Malmö Hyllie	18	1	24			43
Malmö Kirseberg	9	1	25			35
Malmö Limhamn- Bunkeflo	7		30			37
Malmö Oxie	6	6	2			14
Malmö Rosengård	39	3	58			100
Malmö Södra Innerstaden	12	1	25			38
Malmö Västra Innerstaden			15			15
Osby	6	1	22			29
Perstorp	7	1	12			20
Simrishamn	4	3	14			21
Sjöbo	5		6			11
Skurup			20			20
Staffanstorp	3	4	21			28
Svalöv	10		19			29
Svedala	9	1	13			23
Tomelilla	6		51			57
Trelleborg	24	5	56	3		88
Vellinge	5	1	17			23
Ystad	3	3	20		2	28
Åstorp	5		30			35
Ängelholm	2	3	53		3	61
Örkelljunga	4		13			17
Östra Göinge			10	2		12
Totalt	373	82	1653	17	25	2150

Tabell 3. Antal ny- och omplaceringar i familjehem under år 2008 uppdelat i olika former av hem

Kommun/ Stadsdel	Släkting- hem	Övrigt nätverk	För barnet okänt hem	Privat placering	Utländskt barn före adoption	Totalt
Bjuv	0	0	7	0	0	7
Bromölla	2	0	6	1	2	11
Burlöv	1	0	7	0	0	8
Båstad	0	0	3	0	0	3
Eslöv	6	5	25	0	0	36
Helsingborg	8	4	69	0	4	85
Hässleholm	1	5	59	0	0	65
Höganäs	2	0	4	0	0	6
Hörby	1	0	8	1	0	10
Höör	1	0	3	0	0	4
Klippan	1	0	8	2	0	11
Kristianstad	8	2	88	2	2	102
Kävlinge	12	0	23	1	1	37
Landskrona	1	2	92	0	0	95
Lomma	2	0	3	0	0	5
Lund	0	0	32	0	6	38
Malmö C	0	1	40	1	0	42
Malmö Fosie	2	4	43	0	0	49
Malmö Husie	0	0	3	0	0	3
Malmö Hyllie	6	0	4	0	0	10
Malmö Kirseberg	3	0	3	0	0	6
Malmö Limhamn-						
Bunkeflo	2	0	10	0	0	12
Malmö Oxie	0	0	0	1	0	1
Malmö Rosengård	10	2	35	0	0	47
Malmö S Innerstaden	2	0	7	0	0	9
Malmö V Innerstaden	0	0	7	0	0	7
Osby	1	1	7	0	0	9
Perstorp	3	0	3	0	0	6
Simrishamn	2	0	4	0	0	6
Sjöbo	0	0	1	0	0	1
Skurup	0	0	7	0	0	7
Staffanstorp	2	1	10	0	0	13
Svalöv	3	0	6	0	0	9
Svedala	2	0	4	0	0	6
Tomelilla	5	0	30	0	0	35
Trelleborg	8	5	30	2	0	45
Vellinge	3	0	7	0	0	10
Ystad	2	1	12	0	2	17
Åstorp	1	0	12	0	0	13
Ängelholm	0	0	33	0	2	35
Örkelljunga	1	0	10	0	0	11
Östra Göinge	0	0	2	1	0	3
Totalt	104	33	767	12	19	935

Tabell 4. Familjehemsplaceringar uppdelat i olika former av hem 1999 - 2008

Form av familjehem	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Släkting hem A	360	384	415	345	444	422	427	435	430	373
Övrigt nätverk B	265	292	274	267	206	185	121	113	88	82
För barnet okänt hem C	1024	1129	1269	1283	1278	1497	1550	1646	1673	1653
Summa	1649	1805	1958	1895	1928	2104	2098	2194	2191	2108
Andel släkting och nätverkshem	38%	37%	35%	32%	34%	29%	26%	25%	24%	22 %
Andel släktinghem	22%	21%	21%	18%	23%	20%	20%	20%	20%	18 %

Tabell 5. Ny- och omplaceringar 1999 - 2008

Form av familjehem	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Släkting hem A	83	107	123	79	113	117	134	130	144	104
Övrigt nätverk B	170	186	89	93	56	82	46	45	30	33
För barnet okänt hem C	253	342	438	472	427	622	628	689	721	767
Summa	506	635	650	644	596	821	808	864	895	904
Andel släkting och nätverkshem	50%	46%	33%	27%	28%	24%	22%	20%	19%	15 %
Andel släktinghem	16%	16%	19%	12%	19%	14%	17%	15%	16%	12%

I denna rapport presenteras 2008 års familjehemsstatistik med bl a en sammanställning för i vilken utsträckning kommunerna i Skåne län placerat barn i släktinghem, nätverkshem och i för barnet okända hem. Rapporten bygger på kommunernas förteckningar över de barn som enligt socialnämndens beslut om vård vistas i familjehem eller efter nämndens medgivande i något annat enskilt hem.

År 2008 var andelen familjehemsplaceringar av barn gjorda i släkting- eller annat nätverkshem 22 %. Efter lagändringen år 1999 samt året efter var andelen som högst med 38 %. Andelen har därefter sjunkit något varje år. Det är främst nätverksplaceringar som minskat, men det senaste året har även andelen renodlade släktingplaceringar minskat efter att ha varit på en jämn nivå tidigare.

År 2008 var 1825 barn placerade av skånska kommuner. Antalet familjehemsplaceringar totalt uppgick till 2108, varav 904 var ny- och omplaceringar.